Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane
TER INFORMATIE
Aan
de Minister

UHT

Persoonsgegevens

nota

Gestandaardiseerd schikkingsvoorstel voor bezwaren tegen Integrale Beoordeling

Datum
19 juni 2024

Notanummer
2024-0000359418

Bijlagen
1. Toelichting bij nota schikki

Aanleiding

Na de nota van 19 april met notanummer 2024-0000236422 en de nota van 14 mei met notanummer 2024-0000297949 heeft u een principeakkoord gegeven op het doen van een gestandaardiseerd schikkingsvoorstel aan een specifieke doelgroep bezwaarmakers op de Integrale Beoordeling. Dit heeft als doel de gedupeerde ouders versneld duidelijkheid te geven, bezwaarafhandeling door UHT verder te versnellen en de verwachte druk op de keten (o.a. beroep, BAC) te verlichten. Daarnaast bent u in de nota van 12 juni met notanummer 2024-0000352379 geïnformeerd over de voortgang van het schikkingsvoorstel. In deze nota wordt het gestandaardiseerde schikkingsvoorstel ter definitieve besluitvorming voorgelegd. De budgettaire verwerking van deze nota wordt eind juni/begin juli geregeld als onderdeel van Nota van Wijziging op de 1e Suppletoire Begroting '24. In de bijlage vindt u een verdieping op de keuze voor het schikkingsbedrag en de financiële impact. **U (minister)** ontvangt deze nota ter informatie vanwege het risico van een comptabele onrechtmatigheid van 30 mln. zoals genoemd in beslispunt 1.

Beslispunten

- Gaat u akkoord met het aanbieden van een gestandaardiseerd schikkingsvoorstel aan de doelgroep die voldoet aan de volgende drie criteria? (1) de bezwaarmaker heeft een toekenning op de IB (en is dus vastgesteld gedupeerd) (2) het bezwaar tegen de IB is ingediend vóór 1 juni 2024, en (3) UHT heeft nog geen beslissing op bezwaar genomen op 1 september 2024. Dit schikkingsaanbod bestaat uit €5.000 compensatie voor de bezwaarmaker en een proceskostenvergoeding voor de advocaat ter hoogte van de vergoeding bij een gegrond bezwaar in het reguliere proces, en het risico op een mogelijke onrechtmatigheid van € 30 mln.

- Gaat u onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring van de nota van wijziging op de 1e Suppletoire Begroting (voorjaarsnota 2024) akkoord met het starten van de uitvoering van het schikkingsvoorstel in 2024? Hiervoor moet in 2024 een verschuiving van € 8 mln. apparaatskosten naar programmakosten plaatsvinden. Zodoende is deze keuze onder voorbehoud dat de Tweede Kamer instemt met de budgettaire verwerking als onderdeel van de nota van wijziging op de 1e Suppletoire Begroting '24, zodat daarmee het budgetrecht van de Kamer wordt gerespecteerd. Dit voorstel loopt dan mee in de grotere plaat van de budgettaire verwerking van de raming van de kosten van de SGH-route zoals toegezegd in het debat van 13 juni jl.

Kernpunten

- Voorstel is om alle bezwaarmakers in de werkvoorraad waarbij gedupeerdheid is vastgesteld, die hun bezwaar hebben ingediend voor 1 juni 2024, en die op 1 september 2024 nog geen beslissing op hun bezwaar hebben ontvangen een gestandaardiseerd schikkingsvoorstel te doen. Het aanbod bestaat hoofdzakelijk uit €5.000 compensatie voor de bezwaarmaker en proceskostenvergoeding voor de advocaat gelijk aan de vergoeding die wordt toegekend bij een gegrond bezwaar.
- De uitvoering van deze maatregel leidt tot meer compensatie voor ouders en minder uitvoeringskosten. In totaal verwacht UHT een besparing op de totale kosten, maar het schikkingsvoorstel leidt wel tot een verschuiving van uitvoeringskosten naar programmakosten. Aangezien het hier gaat om nieuw beleid, heeft de Kamer budgetrecht en moet de Kamer het verschuiven van geld tussen posten goedkeuren. Het budgetrecht wordt gerespecteerd doordat deze verschuiving van apparaatskosten naar programmakosten geregeld is in de 1e Suppletoire Begroting '24.
- Een belangrijk risico in de uitvoering is het tekort aan ouderdossiers. Voorlopig zijn er nog niet voldoende ouderdossiers beschikbaar zijn om de volledige doelgroep hiervan te voorzien. UHT werkt aan een opschalingsplan voor de productie van ouderdossiers, maar de uitkomsten hiervan zijn nog onzeker. UHT onderzoekt daarom ook alternatieven om dit najaar te kunnen starten met het bieden van schikkingsvoorstellen zonder ouderdossier.
- Er kleven ook nog andere risico's aan het afhandelen van bezwaren middels dit schikkingsaanbod, zoals rechtsongelijkheid tussen gedupeerden, mogelijke onrechtmatigheid van het afdoen van bezwaren middels een schikking, comptabele onrechtmatigheid van het schikkingsbedrag, een aanzuigende werking, overcompensatie, vertraging van de reguliere uitvoering, ontevredenheid bij ouders en negatieve media-aandacht, die slechts gedeeltelijk gemitigeerd kunnen worden. Deze risico's vereisen voortdurende aandacht en aanpassingen gedurende de uitvoering van het schikkingsvoorstel.
- Als u akkoord gaat met het uitvoeren van deze maatregel, is het voorstel om hier zo snel mogelijk over te communiceren om duidelijkheid te bieden aan de gedupeerde ouders en de aanzuigende werking te beperken. Mede door de media-aandacht voor het schikkingsvoorstel inclusief het bedrag is snel helderheid van extra belang.

Toelichting

Om de bezwaarafhandeling verder te versnellen heeft UHT onorthodoxe maatregelen onderzocht. Eén van deze maatregelen is het gestandaardiseerde schikkingsvoorstel. Hierover hebben wij u geïnformeerd en geadviseerd in de nota met notanummer 2024-0000236422 van 19 april en de nota met notanummer 2024-0000297949 van 14 mei. Dit schikkingsvoorstel leidt naar verwachting tot een additionele versnelling van circa 3 maanden. De prognose in het uitvoeringsplan kent nog belangrijke afhankelijkheden en risico's. Door in te zetten op het schikkingsvoorstel anticipeert UHT op tegenvallers in de reguliere uitvoering. Daarnaast is het schikkingsvoorstel een belangrijk middel om de druk op de BAC en beroep te verminderen.

Doelgroep en schikkingsaanbod

Doelgroep

Het schikkingsvoorstel is erop gericht om gedupeerde ouders versneld duidelijkheid te geven en op een effectieve manier een deel van de bezwaren in de werkvoorraad af te wikkelen. De doelgroep bestaat uit bezwaarmakers die voldoen aan de volgende drie criteria:

- De bezwaarmaker heeft een toekenning op de IB (vastgestelde dupeerdheid)
- Het bezwaar tegen de IB is ingediend vóór 1 juni
- Op 1 september 2024 heeft UHT nog geen beslissing op het bezwaar genomen, het gaat dus om een lopend bezwaar tegen de IB

Deze criteria zijn gekozen op basis van de volgende argumenten:

- Minimaliseren van aanzuigende werking: de mate van aanzuigende werking is afhankelijk van in hoeverre de aankondiging in de VGR, publiciteit en politieke belangstelling ouders stimuleert in bezwaar te gaan. Deze aanzuigende werking wordt voorkomen door de afbakeningsdatum op 1 juni te stellen en dit op korte termijn publiekelijk aan te kondigen.
- Doelgroep maximaliseren: de datum van afbakening bepaalt welke bezwaarmakers in aanmerking komen voor de schikking. Door alle bezwaren die nog lopen op 1 september in aanmerking te laten komen voor het schikkingsvoorstel, bereiken we zoveel mogelijk impact met deze maatregel.
- Voorkomen vertraging in de uitvoering van de reguliere bezwaarafhandeling: omdat er een periode van enkele maanden zit tussen de aankondiging van de maatregel en de daadwerkelijke implementatie, bestaat het risico dat er bezwaarmakers zijn die liever willen wachten op het schikkingsvoorstel in plaats van afhandeling van het bezwaar via de reguliere weg. Hierdoor kan de reguliere afhandeling vertraging oplopen. Door het meenemen van alle bezwaren die op 1 september nog niet zijn afgerond, en in september te starten met het aanbieden van schikkingsvoorstellen aan deze groep, minimaliseren we deze periode en dus de kans dat de reguliere bezwaarafhandeling vertraging oploopt. De groep waarbij UHT vóór 1 september een beslissing op bezwaar heeft genomen, valt buiten de doelgroep.

Schikkingsaanbod
Het aanbod dat wordt gedaan, bestaat uit de volgende componenten:

1. Compensatie van €5.000 aan de bezwaarmaker
   - Het schikkingsbedrag wordt gegarandeerd en binnen 21 dagen uitgekeerd aan de bezwaarmaker bij ondertekening van een VSO. Het wordt niet verrekend met de uitbetaalde €30.000 of eventueel aanvullende uitgekeerde compensatie op basis van de Integrale Beoordeling (IB).
   - Als bij het beoordelen van werkelijke schade blijkt dat de gedupeerde recht heeft op een aanvullende schadevergoeding, wordt deze compensatie niet gesaldeerd met de €5000 die de gedupeerde heeft ontvangen middels deze schikking. Op deze manier komt een gedupeerde die bij reguliere afhandeling van een bezwaar recht blijkt te hebben op maximaal €5000 bovenop het compensatiebedrag in de beschikking van de integrale beoordeling financieel altijd even goed of beter uit met een schikking. Een uitgebreidere toelichting en rekenvoorbeeld treft u in de bijlage bij deze nota.
   - Van de tot nu toe behandelde bezwaren heeft circa 75% geleid tot geen extra uitbetaling of een uitbetaling van een bedrag lager dan €5000. Het schikkingsbedrag van €5.000 staat gelijk aan de mediaan van de tot nu toe uitgevoerde aanvullende uitbetalingen na afhandeling bezwaar (bezwaren zonder uitbetaling zijn niet meegenomen in de berekening van

de mediaan[1]). De keuze voor dit bedrag wordt verder toegelicht in de bijlage.
- Het bezwaar wordt niet afgesloten met een BOB. Bij het tekenen van een VSO door beide partijen is het ongebruikelijk om nog een Beslissing op Bezwaar (BOB) te nemen. We sluiten hiermee aan bij de werkwijze van mediation in bezwaar.

2. Proceskostenvergoeding (PKV) van €3.500 aan de advocaat
- Als een bezwaarmaker wordt vertegenwoordigd door een advocaat, wordt er bij een schikking PKV uitbetaald. De geboden PKV staat gelijk aan de PKV bij een gegrond bezwaar in het reguliere proces (€3.500).
- Dit bedrag ligt onder de maximum te verkrijgen PKV bij het volledig doorlopen van de bezwaar- en beroepsprocedure. Een advocaat kan meer PKV ontvangen dan bij een schikking door in het reguliere proces bijvoorbeeld ook BNTB's in te dienen en een (hoger) beroepsproces op te starten. Voor deze stappen in het proces wordt namelijk additionele vergoeding geboden.
- Net als in het reguliere bezwaarproces wordt er geen PKV uitgekeerd als een bezwaarmaker niet wordt vertegenwoordigd door een professioneel gemachtigde (afgezien van bijvoorbeeld reiskosten of kosten voor een deskundige).
- Net als bij mediation in bezwaar wordt de proceskostenvergoeding bij een schikking niet betaald door de Raad voor de Rechtsbijstand, maar door UHT. De advocaat moet bij het intrekken van het bezwaar bij de Raad voor de Rechtsbijstand aangeven reeds PKV te hebben ontvangen voor het desbetreffende bezwaar.

3. Bezwaarmakers krijgen een reactietermijn van 28 dagen na ontvangst van het ouderdossier
- Bezwaarmakers krijgen een schikkingsaanbod dat geldig is tot 28 na ontvangst van het ouderdossier.
- Wanneer geen reactie wordt ontvangen na 28 dagen, volgt een rappel. Bij het uitblijven van een reactie wordt de reguliere behandeling van het bezwaar hervat. Op verzoek kan in uitzonderlijke gevallen uitstel worden gegeven.

4. De toekenning van het aantal jaren tijdens de IB blijft ongewijzigd
- De VSO gaat niet inhoudelijk in op een bezwaarschrift. De schadejaren zoals toegekend in de IB blijven dus ongewijzigd. Dit is van belang voor bezwaarmakers die een herbeoordeling van het aantal schadejaren aanvragen en vervolgens een verzoek indienen tot beoordeling van werkelijke schade.
- Aanvullende schade wordt namelijk bepaald op basis van de toegekende schadejaren bij de IB. Als een eerder schadejaar wordt toegekend, zal de aanvullende schade ook over meer jaren worden berekend.
- Het tekenen van de VSO kan dus een eventueel negatief gevolg hebben voor een bezwaarmaker in het verdere proces van werkelijke schade. De groep bezwaarmakers waarbij een verzoek tot herbeoordeling van eerdere schadejaren leidt tot het toekennen van extra jaren lijkt echter relatief klein (naar schatting enkele honderden binnen de doelgroep van 6.200).
- Het is belangrijk dat dit duidelijk wordt toegelicht zodat een bezwaarmaker en de gemachtigde een goed beeld hebben van de keuze die voorligt.

[1] Op basis van historische data volgt er in circa 45% van de gevallen een aanvullende compensatie op een bezwaar; op de overige circa 55% van de bezwaren volgt geen extra betaling

Risico's en mitigatiemaatregelen

Er zijn een aantal risico's verbonden aan het gestandaardiseerde schikkingsvoorstel.

- Een belangrijk risico is de rechtsongelijkheid, waarbij ouders buiten de doelgroep mogelijk aanspraak willen maken op hetzelfde aanbod, wat kan leiden tot juridische complicaties. De ervaringen van het IMG met het afbakenen van de doelgroep op basis van de indieningsdatum van bezwaar zijn positief, deze afbakening heeft bij het IMG niet geleid tot juridische complicaties of geschillen. Desalniettemin is het niet volledig te voorkomen dat sommige gedupeerden de afbakening op basis van datum waarop het bezwaar is ingediend als arbitrair zullen ervaren. Gedupeerden die buiten de doelgroep vallen zullen mogelijk alsnog aanspraak willen maken op het schikkingsvoorstel bij de rechter. Dit leidt mogelijk tot een toename in het aantal ingediende beroepen.
- Een ander risico is de mogelijke onrechtmatigheid van het schikkingsvoorstel. Onder juristen bestaat er discussie over de vraag of deze manier van bezwaarafdoening rechtmatig is. De wettelijke kaders van de hersteloperatie kennen een bestuursrechtelijke afdoening, terwijl de aard van een VSO privaatrechtelijk is. Er is geen wettelijke grond voor het afdoen van bezwaren middels een VSO, wat een VSO mogelijk kwetsbaar maakt voor vernietiging door de rechter. Een ander perspectief hierop is dat het de overheid vrij staat om op grond van het burgerlijk recht een aanbod te doen om een geschil te beslechten, zolang dat aanbod vrijelijk kan worden aanvaard of verworpen. Dat is hier het geval, aangezien het bestuursrechtelijk traject gewoon vervolgd wordt indien de gedupeerde het aanbod verwerpt. In de praktijk maakt de overheid veelvuldig gebruik van VSO's (bijvoorbeeld de Belastingdienst en Instituut Mijnbouwschade Groningen) en werkt ook UHT al met VSO's ter afsluiting van een bezwaar, bijvoorbeeld bij mediation in bezwaar. Het is nog niet voorgekomen dat een gedupeerde die een VSO heeft getekend achteraf naar de rechter is gestapt. De discussie over de juridische houdbaarheid van het afwikkelen van bestuursrechtelijke procedures middels een VSO speelt breder dan bij alleen dit schikkingsvoorstel, maar bijvoorbeeld ook bij de SGH-route. We adviseren u om deze discussie in een bredere context op te pakken.
- Daarnaast is er sprake van comptabele onrechtmatigheid van de compensatiebetaling en PKV. Het uitkeren van het schikkingsbedrag aan de ouders is onrechtmatig omdat er geen wettelijke grond is voor dit bedrag en inhoudelijke beoordeling van het bezwaar ontbreekt. Hierdoor kan per individueel geval niet verantwoord worden waarop het schikkingsbedrag van €5.000 is gebaseerd. De PKV is onrechtmatig omdat het sluiten van een VSO niet is opgenomen in de rechtsbijstandregeling.
- De aanzuigende werking van het voorstel kan leiden tot een toename in nieuwe bezwaren. Om dit risico te beperken is het voorstel om de doelgroep af te bakenen tot 1 juni 2024 en dit op korte termijn publiekelijk aan te kondigen.
- Het schikkingsvoorstel leidt tot overcompensatie, omdat ook gedupeerden met een ongegrond bezwaar of een bezwaar dat bij reguliere afhandeling niet zou leiden tot extra compensatie akkoord zullen gaan met het schikkingsvoorstel. Om een goede balans te vinden tussen overcompensatie enerzijds en het aantrekkelijk maken van het schikkingsaanbod anderzijds, is het voorgestelde bedrag gelijk aan de mediaan van de extra compensatie na bezwaar. In de bijlage treft u een uitgebreidere toelichting op het gekozen bedrag van €5000.
- Het schikkingsvoorstel kent ook een risico op vertraging van de reguliere uitvoering, vooral wanneer er een lange periode zit tussen aankondiging en implementatie van de maatregel. Er zal dan een groep gedupeerden ontstaan die theoretisch onder de doelgroep van het schikkingsvoorstel

vallen, maar waarbij het bezwaar gedurende deze periode via reguliere wijze wordt afgehandeld. Als de uitkomst van het bezwaar voor een gedupeerde ouder financieel minder aantrekkelijk blijkt dan het schikkingsvoorstel, zal deze ouder wellicht een voorkeur hebben voor wachten met afhandeling van zijn bezwaar totdat hij/zij gebruik kan maken van het schikkingsvoorstel. Om dit risico te mitigeren is het voorstel om het schikkingsvoorstel vanaf september al aan te bieden aan gedupeerden van wie het bezwaar reeds in behandeling is genomen (maar nog niet is afgerond met een beslissing op bezwaar).

- Er bestaat ook een risico op ontevredenheid bij ouders die de keuze als lastig ervaren, ondanks de inspanningen om duidelijke communicatie, toelichting en juridische ondersteuning te bieden.
- Tenslotte blijft de kans op negatieve media-aandacht, waarbij het voorstel mogelijk wordt gezien als het afkopen van bezwaren, een aspect dat zorgvuldig moet worden gemanaged door een heldere en empathische communicatie richting de betrokken ouders en de publieke opinie. Deze risico's zijn gedeeltelijk gemitigeerd door het ruimhartige schikkingsbedrag, maar kunnen niet volledig worden uitgesloten, wat onderstreept dat voortdurende aandacht en aanpassingen noodzakelijk blijven gedurende de uitvoering van het schikkingsvoorstel

Afhankelijkheid opschaling ouderdossiers

Een voorwaarde voor de succesvolle uitvoering van het schikkingsvoorstel is een toereikende voorziening van informatie aan gedupeerden zodat zij een weloverwogen keuze kunnen maken. Momenteel is het voor team ouderdossiers niet haalbaar om voor alle circa 4.000 ouders in de doelgroep een dossier op te stellen voor einde van het jaar. UHT werkt aan een opschalingsplan voor de productie van ouderdossiers, maar de uitkomsten hiervan zijn nog onzeker.

Voor sommige ouders zal een 'licht' dossier volstaan, bijvoorbeeld bestaande uit het informatie- en beoordelingsformulier en het SAS-rapport. UHT zal daarom onderzoeken of het voor een deel van de doelgroep mogelijk is om tot een schikking te komen op basis van een lichter dossier, in plaats van een volledig ouderdossier. Indien hieruit blijkt dat dit mogelijk is, zal UHT het schikkingsvoorstel ook aanbieden aan de doelgroep die nog geen ouderdossier heeft ontvangen.

Voor een deel van de bezwaarmakers is het volledige ouderdossier essentieel om een weloverwogen keuze te maken. Alle ouders die het schikkingsvoorstel ontvangen moeten de mogelijkheid krijgen om hun volledige ouderdossier te ontvangen. Gedupeerde ouders kunnen er daarom voor kiezen om al dan niet akkoord te gaan met het schikkingsvoorstel, of om te wachten met de keuze totdat ze hun ouderdossier hebben ontvangen. Het schikkingsvoorstel is daarom geldig tot 28 dagen na ontvangst van het ouderdossier. Dit betekent dat de tijdslijn voor het afhandelen van schikkingsvoorstellen met ouders die wachten op hun ouderdossier afhangt van de opschaling van de productie van ouderdossiers. UHT werkt op dit moment aan een opschalingsplan voor de productie van ouderdossiers. Hierover wordt u zo snel mogelijk over geïnformeerd.

Planning

Planning tot het zomerreces (korte termijn)

In de voortgangsrapportage hersteloperatie toeslagen van juni 2024 is reeds gecommuniceerd dat een schikkingsvoorstel wordt uitgewerkt als een onconventionele maatregel om de bezwaarafhandeling te versnellen. Indien u definitief akkoord gaat met het schikkingsvoorstel, zal deze maatregel aangekondigd worden in de nota van wijzigingen op de 1e Suppletoire Begroting, en zal deze aangekondigd worden in de Kamerbrief die ingaat op de

begrotingswijziging rondom de alternatieve schaderoute – afhankelijk van het verloop van de gesprekken daarover. Mede door de media-aandacht voor het schikkingsvoorstel inclusief het bedrag is helderheid op korte termijn van extra belang.

Planning voorbereiding en start kleinschalige uitvoering
Tijdens de zomer zal UHT de voorbereidingen voor de uitvoering treffen. UHT is voornemens om vanaf september te starten met de uitvoering van het schikkingsvoorstel op kleine schaal. Gedupeerde ouders waarvan UHT het bezwaar al in behandeling heeft genomen krijgen de keuze voorgelegd om gebruik te maken van het schikkingsvoorstel. Op deze manier kan UHT het schikkingsvoorstel met een kleine groep gedupeerden testen en feedback verzamelen. Hiermee wil UHT het communicatieplan, het uitvoeringsproces, de tevredenheid onder ouders en het adoptiepercentage testen. Op basis van de leerpunten kunnen werkprocessen worden aangepast, zoals de manier waarop het schikkingsaanbod met ouders gecommuniceerd en toegelicht wordt.

Bij de start van de uitvoering in het najaar zullen er nog niet voldoende ouderdossiers beschikbaar zijn om de volledige doelgroep hiervan te voorzien. Zoals in de vorige sectie beschreven onderzoekt UHT alternatieven om toch te kunnen starten met het bieden van schikkingsvoorstellen, bijvoorbeeld door een schikkingsvoorstel te doen zonder ouderdossier, dat geldig blijft tot na ontvangst van het ouderdossier. Het doel is om alle bezwaarmakers die in aanmerking komen voor het schikkingsaanbod binnen vier maanden in batches een voorstel te doen. Gedupeerde ouders die geen ouderdossier nodig hebben krijgen daarmee alvast de mogelijkheid om een keuze te maken met betrekking tot het schikkingsaanbod.

Planning verstrekken ouderdossiers
Het afhandelen van de schikkingsvoorstellen aan ouders die wachten op hun ouderdossier zal meer tijd in beslag nemen, omdat dit afhangt van de opschaling van de productie van ouderdossiers. Voorlopig gaat UHT uit van het eerste kwartaal van 2025 om alle ouders die in aanmerking komen voor het schikkingsvoorstel te voorzien van een ouderdossier. Middels een separate nota over de opschaling van de productie van ouderdossiers wordt u hier nader over geïnformeerd.

In geval van een definitief akkoord zal het voorgestelde uitvoeringsplan en de bijbehorende tijdslijn in de komende maanden verder worden verfijnd.

Financiële impact
De kosten van een bezwaar zijn afhankelijk van verschillende factoren: wel/geen extra compensatie, arbeidsuren bezwaar, BAC en mogelijk beroep, proceskostenvergoeding, en dwangsommen. Zonder schikkingsvoorstel zijn de totale geraamde kosten voor de bezwaar- en beroepsprocedure voor deze doelgroep circa €87 miljoen. Met een doelgroep van 4.048 bezwaarmakers liggen de gemiddelde geraamde kosten per bezwaar dan dus op circa €21.500.

Op de totale doelgroep die in aanmerking komt voor het schikkingsvoorstel brengt de maatregel naar schatting een kostenbesparing van circa €4-€16 miljoen. Er wordt meer compensatie uitgekeerd aan gedupeerde ouders, terwijl de uitvoeringskosten sterker afnemen. De kostenbesparing is afhankelijk van de adoptie, waarbij hogere adoptie resulteert in een hogere besparing. De totale kosten voor de doelgroep zijn bij realisatie van het schikkingsvoorstel naar schatting dus €71-€84 miljoen. Dit bedrag bestaat naast kosten voor compensatie ook uit kosten voor arbeid, BAC, PKV en dwangsommen. Dit is een daling van 5-20% ten opzichte van de situatie zonder schikkingsvoorstel. Een geaccepteerde schikking reduceert de kosten significant doordat de afhandeltijd afneemt, het

bezwaar niet langs de BAC hoeft, en bezwaarmaker niet kiest voor een (hoger) beroep. Daarnaast worden ook de kosten door dwangsommen verlaagd (sommige ouders met IGS/BNTB zullen schikken). De compensatie aan ouders en proceskostenvergoeding voor advocaten zal juist stijgen. In de bijlage wordt het kostenplaatje in detail toegelicht.

De weergegeven kostenbesparing omvat enkel de directe kosten van een bezwaar. We houden nog geen rekening met bijvoorbeeld de mindering in kosten doordat de hersteloperatie eerder klaar is, of de mindering in kosten voor de rechterlijke macht (vanwege minder beroepen). De werkelijke kostenbesparing voor UHT en de bredere Rijksbegroting zal dus groter zijn.

Budgettaire consequenties

De uitvoering van deze maatregel leidt tot een besparing op de totale kosten, maar brengt ook een verschuiving van uitvoeringskosten naar programmakosten met zich mee. Aangezien het hier gaat om nieuw beleid, heeft de Kamer budgetrecht en dienen de verschuivingen van geld tussen posten goedgekeurd te worden in de nota van wijziging op de 1e Suppletoire Begroting '24. Zodoende is deze keuze onder voorbehoud dat de Tweede Kamer instemt met de budgettaire verwerking van het schikkingsvoorstel als onderdeel van de nota van wijziging op de 1e Suppletoire Begroting '24. Dit voorstel loopt dan mee in de grotere plaat van de budgettaire verwerking van de raming van de kosten van de SGH-route zoals toegezegd in het debat van 13 juni jl.

Voor het schikkingsvoorstel is binnen de Voorjaarsnota '24 op dit moment €3,5 miljoen gereserveerd op art. 13. Eventuele meerkosten voor opstart en implementatie worden ook opgevangen binnen art. 13. Zoals eerder aangegeven worden de totale kosten in het geval van hoge adoptie van het schikkingsvoorstel geraamd op €71M en in het geval van lage adoptie op €84M. Zodoende leidt het schikkingsvoorstel gemiddeld tot meer compensatie naar ouders en een 5-20% daling van uitvoeringskosten voor deze doelgroep. Hieronder lichten we de budgettaire consequenties per kostenpost toe. Dit heeft concreet de volgende effecten op de gereserveerde budgetten binnen UHT:

	Status quo	Lage adoptie	Hoge adoptie
Arbeidskosten (bij BBI)	€29M	€20M	€12M
Arbeidskosten (bij BAC)	€12M	€8M	€4M
Dwangsommen	€22M	€22M	€17M
PKV (via rechtsbijstandsregeling)	€8M	€11M	€13M
Compensatie	€17M	€22M	€25M
Totale kosten doelgroep	€87M	€84M	€71M
Besparing		€4M	€16M

Het schikkingsvoorstel verhoogt de gemiddelde compensatie aan ouders en PKV. Het schikkingsvoorstel verlaagt de kosten voor de operatie, het vermindert de afhandeltijd per bezwaar en het voorkomt kosten voor de BAC en dwangsommen. De arbeidskosten bij BBI hebben hierbij betrekking op de kostenposten IB bezwaar KOT intern/ extern inhuur en ketenbudget. De arbeidskosten bij BAC hebben betrekking op de kostenposten BAC bezwaar KOT intern/ extern inhuur en ketenbudget. Een eventueel overschot zal naar rato verdeeld worden over de hierboven genoemde posten. Daarnaast houden we zoals eerder genoemd nog geen rekening met bijvoorbeeld de mindering in kosten doordat de hersteloperatie eerder klaar is. Hierdoor zijn de kosten met betrekking tot overhead, backoffice

en management niet terug te vinden in bovenstaand overzicht. De werkelijke kostenbesparing voor UHT en de bredere Rijksbegroting zal dus groter zijn.

Voor de compensaties door het schikkingsvoorstel is op dit moment €3,5 miljoen gereserveerd op art. 13. Eventuele meerkosten voor opstart en implementatie worden ook opgevangen binnen art. 13.

Vervolgstappen
Als u onder voorbehoud van goedkeuring van de nota van wijziging op de 1e Suppletoire Begroting '24 akkoord gaat met een gestandaardiseerd schikkingsvoorstel voor de afhandeling van IB-bezwaren, dan wordt de organisatie komende maanden gereed gemaakt voor uitvoering (zie hierboven voor een gedetailleerd overzicht van het voorgestelde uitvoeringsplan).

Er wordt nauw samengewerkt met het team ouderdossiers om te bepalen wanneer voldoende ouderdossiers kunnen worden geproduceerd om, indien nodig, alle bezwaarmakers in de doelgroep te voorzien van een ouderdossier. Hierbij wordt voorlopig uitgegaan van het eerste kwartaal van 2025.

Communicatie
Als u definitief akkoord gaat met het schikkingsvoorstel, is het voorstel zoals hierboven beschreven onder het kopje 'Planning' om de Kamer op korte termijn te informeren over deze maatregel en de criteria om in aanmerking te komen voor het schikkingsvoorstel. Deze invulling wordt ook zo spoedig mogelijk publiekelijk gecommuniceerd.

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.